

Kadın, Aile Kavramı ve Sorumluluk

Women, The Concept of Family and
Responsibility

Mustafa GENGEÇ

Özet

Bu çalışma, insan türünün en değerli bir varlığı olan kadının, aile ve toplumun çekirdeği, omurgası olduğu gerçeğini ortaya koymayı amaçlanmıştır. Makalemizin ikinci bölümünde dikkat çektiğimiz husus; hayatın başlangıcı, insanın mahiyeti, gayesi ve kâinatla olan ilişkisi, sevgi ve şefkat üzerinde durmamızın nedeni, insanın en güzel şekilde yaratılmış olmasıdır. Onun üstün vasıflarla donatılmış olması, onu, varlık âleminde önemli ve anlamlı kılmaktadır. Dolayısıyla Yüce Allah ile ilişkisinde sorumluluk sahibi olmasıdır. Kur'an kadın ve erkeğin aynı özden iki farklı cins olduklarını dile getirir, kadın ve erkeği öncelikle insan olarak kabul eder. Kur'an'ın bu temel değerlendirmesini dikkate alarak konumuzu, insan ve aile kavramı üzerinden değerlendirmeyi amaçladık. Çünkü, Kur'an bütün insanlığa huzurun adresinin aile olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Manevi değerler, İnsan, Aile, Kadın, Sorumluluk.

Abstract

The aim of this study is to reveal the fact that women, the most valuable asset of the human species, are the core and backbones of families and societies. The point we draw attention to in the second part of our article is that relation of humans to the existence is based on love and compassion and humans have been created in the most beautiful fashion. The fact that human is equipped with superior qualities makes him important and meaningful in the realm of existence. Therefore, he is made responsible to the Creator. The Qur'an states that men and women are two different sexes created from the same essence, and considers men and women primarily as human beings. Considering this basic evaluation of the Qur'an, we aim to evaluate our subject through the concept of human and family. That's because the Qur'an shows that the address of peace for all humanity is family.

Key Words: the Qur'an, spiritual values, human, family, women, responsibility

Giriş

Tarihi süreç içerisinde çeşitli toplumlarda kadının yeri değişmiş ve farklı statülerde bulunmuştur. Bu bağlamda, İslâm öncesi dinlerde ve toplumlar da kadının yaratılışı, kız çocuk, eş ve anne olarak konumu, erkek karşısındaki statüsü, ferdi ve içtimai hayattaki hak ve yükümlülükleri gibi açılardan tarih boyunca birbirinden çok farklı telakki ve uygulamalara konu olmuştur. Bu durum toplumsal, sosyo-kültürel yapı, din ve öğretilerin bu alanda getirdiğiyle de yakından bağlantılı bir husustur.⁽¹⁾ Bu kavramlar üzerinden konuyu irdelediğimizde, toplumlar; değişik coğrafyalarda, yaşam tarzı, atalarının yaşadığı çevre ve ortamlarda kendini tekrarlayan biçimde hayatlarını sürdürmüşlerdir. Çünkü insanın davranışı ve biyolojik yapısı bu tür bir özelliğe sahiptir. Toplumlar bu dünya düzeni içerisinde hayatlarını ve nesillerinin devam ettirebilmek adına yaşamaya çalışmışlardır. Bu da sosyolojik bir gerekliliktir.

Yaşadığımız çağda ise, aile fertlerinin birey olarak ön plana çıktıklarını müşahade etmekteyiz. Bireylerin aile bağlarını güçlendirecek sorumlulukları almaktan kaçındığı bir dönemi yaşamaktayız. Oysa bu anlayış, insanların fitri yapısı söz konusu olduğunda, yaratılışının aksine bir durumdur. Çünkü en güzel şekilde yaratılan ve üstün vasıflarla donatılan insanı varlık âleminde önemli ve anlamlı kılan husus, onun insan, eşya ve Yüce Allah ile ilişkisinde sorumluluk sahibi olmasıdır. İnsanın var oluş gayesinin esasını oluşturan değerler bütünlüğü içinde muhkem bir hayat felsefesi inşa etmesini sağlamaktır. İnsanın hayatına anlam katan ve onu en üstün değere ulaştıran sorumluluk bilincidir, dünya ve ahiret huzurunu temin eden en önemli hasletidir. Söz konusu ideale ulaşmak, kişinin dinî ve sosyal hayatta yerine getirmekle yükümlü olduğu görevlerini bu temel ilke doğrultusunda, gayret ve özveriyle gerçekleştirmesiyle mümkündür. Müminler bu sorumluluğu idrak eden bireyler yetiştirerek bir huzur toplumu oluşturma gayreti içerisinde olmalıdır.⁽²⁾

Bu hedefin gerçekleştirilmesinde tahkiki imanın önemli bir yeri olduğu göz ardı edilemez. Çünkü tahkiki iman, İslâm'ın insana kazandırmak istediği sorumluluk bilincinin oluşup gelişmesindeki en önemli etkidir. Bunun içindir ki, insanın bütün varlık âlemiyle ilişkisinin şekil ve boyutlarını belirleyen merkez nokta, onun Allah'la ilişkisidir. Varlık âlemi içerisinde yüce Allah'ın sorumluluk teklifini kabul ederek bu zorlu emaneti yüklenen tek canlı insandır: "Biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten kaçındılar. Çünkü sorumluluğundan korktular. Ama onu insan yükledi."⁽³⁾ Bu ayette geçen emanet, insana verilen sorumluluk, İlahi emir, akıl ve irade gibi ifadelerle tefsir edilmiştir. Bediüzzaman ise bu emanetin bir ferдинin, bir yönünün "ene" olduğunu nazara vererek, ufuk dünyamızı yüksek boyutlara taşımaktadır.

Allah'ın isimleri, kâinatın bütününde ve ileri mertebede insanda tecelli etmiştir. Bu açıdan bakınca, insana verilen emanetin Allah'ın isimlerini taşıması sorumluluğu olduğu söylenebilir: "Ene, künûz-u mahfiye olan

Müminler bu sorumluluğu idrak eden bireyler yetiştirerek bir huzur toplumu oluşturma gayreti içerisinde olmalıdır.

Sorumluluk bilinci, toplumsal boyutta ise erdemli bir hayat sürdürme biliminin ön şartı olarak karşımıza çıkmaktadır.

esmâ-i İlahiyenin anahtarı olduğu gibi, kâinatın tılsım-ı muğlâkının dahi anahtarı olarak bir muammâ-i müşkülküşâdır, bir tılsım-ı hayretfezâdır. O ene, mahiyetinin bilinmesiyle, o garip muammâ o acib tılsım olan ene açılır ve kâinat tılsımını ve âlem-i vücûbun künûzunu dahi açar⁽⁴⁾ Çünkü “ene” surlar açan bir anahtar mahiyetindedir. İnsan “ene” sayesinde, kendi cüz’i iradesiyle, Allah’ın külli iradesini mukayese edebilir. Böylece “vahiy” kültürüne ulaşabilir. Zira insan, diğer varlıklarda bulunmayan akıl ve iradeye sahip olmakla kendine özgü inancı, değer yargıları ve kültürüyle tebarüz etmektedir. Bu da onu dinî, ahlaki, içtimai ve hukuki bakımdan sorumluluğa elverişli ve yatkın kılmaktadır. Nitekim hayatımıza anlam şuuru kazandıran, Kur’an-ı Kerim’de: “İnsan kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder?”⁽⁵⁾ denilmiştir. Demek insan başıboş olmadığı için sorumluluk duygusu ve ondan neşet eden davranış bilinci, her şeyden önce bireysel alanda varlık göstermektedir. İnsanın ahlaki hafızası olan fitrat ve vicdanın gereklerini yerine getirmek, dinimizin münker olarak nitelediği kötülük ve çirkinliklerden uzak durmakla gerçekleşecektir. Bu yönüyle sorumluluk bilinci, kişiliğin oluşmasında önemli bir değer olduğundan bireysel manada ahlaki bir varlık olmanın önemli bir göstergesidir.

Sorumluluk bilinci, toplumsal boyutta ise erdemli bir hayat sürdürme biliminin ön şartı olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira toplumda tek başına yaşayamayan insanın, toplumu oluşturan diğer insanlara ve çevreye karşı gözetmek zorunda olduğunu hak ve görevleri vardır. Çünkü tek başına ihtiyaçlarını temin edemez. Bediüzzaman, bireyin toplum içindeki konumuna farklı bir pencere açıyor: “İnsan, en müntehap şeyleri ister, en güzel şeylere meyleder, ziynetli şeyleri arzu eder, insaniyete layık bir maişet ve bir şerefle yaşamak ister. Şu meyillerin iktizası üzerine, yiyecek, giyecek ve sair hacetlerini istediği gibi, güzel bir şekilde tedarikinde çok san’atlara ihtiyacı vardır. O san’atlara vukufu olmadığından, ebna-yı cinsiyle teşrik-i mesai etmeye mecbur olur ki, her birisi, semere-i sa’yiyle arkadaşına mübadele suretiyle yardımda bulunsun ve bu sayede ihtiyaçlarını tesviye edebilsinler.”⁽⁶⁾ İnsanın bu fitri meyillerini ve temel ihtiyaçlarını temin etme ihtiyacı insanı diğer bireylerle teşrik-i mesai etmeye mecbur kılar. Bu itibarla bireysel, toplumsal ve uhrevi sorumluluk boyutunun tümünden ihya edilmesi, iyiliklerin fert ve toplumda kök salıp kötülüklerin ortadan kalkmasına ve dolayısıyla güzel ahlaka dayalı, aile ve toplumun inşasına, ideal manada çözüm üreten, bir hizmet metoduna önemle ihtiyaç vardır.

Bahse konu olan kadın-aile huzurunun ideal manaya ulaşmasının en önemli vesilelerinden biri hiç şüphesiz Kur’an ve Hz. Peygamberin aile hayatıdır. Bu manada, Kur’an’ın önemli bir tefsiri olan Risale-i Nur Külliyyatı, çağın insanına yaşam boyu ihtiyaç duyacağı manevi değerleri ve toplumu oluşturan bireylere sorumluluk bilincini kazandıran eşsiz bir eserdir. Bu eserler, modern dünyanın baş döndürücü kuşatması altında örselenen maneviyatımızı koruyacak, tedavi ve teskin edici, bizi biz yapan değerlerimize sahip çıkmamızı temin ettiği gibi, insan ve kâinat ilişkisini idrak etmemizi

sağlayan, çok geniş bir yelpaze sunmaktadır. Bu kıymetli eserlerden istifadeyle, kadın-insanın var oluş sebebini kavramaya çalışalım.

1. Hayatın başlangıcı

Bilimsel verilere göre, evreni (kâinatı) meydana getiren “büyük patlama” sonucu milyarlarca yıl süren süreç içinde galaksiler, yıldızlar, dünyamız ve canlılar meydana gelmiştir. Evrenin oluşumundaki bu mükemmel tasarım, başlangıçta tek bir noktadan başlaması, bilinçli tek bir yaratıcı irade ile yaratıldığını gösterir. Çünkü her şey son derece planlı ve programlı tasarlanmıştır. Milyarlar yıllar sonrası gelecekler dikkate alınmış, her şey en ince ayrıntılarına kadar planlanıp düşünülmüş, çok hassas dengeler gözletilmiş, en küçük bir noksanlık veya açıklık bırakılmamış, bütün kâinat adeta bir dantel ve nakış gibi işlenmiştir. Bir incir çekirdeğine sığdırılmış koca bir ağacının, o çekirdekten açılması gibi, ilk başlangıçta, kâinat çekirdeğinin de öyle açılmasıyla kâinat ağacı teşekkül etmiştir. İşte bütün bunlar, sonsuz ilim irade ve kudret sahibi birisinin tasarımının neticesidir. Çünkü mutlak ilim, irade ve kudret sahibi olan Allah’tır. Bütün bu işler, O’nun ilim, irade ve kudretiyle gerçekleşmektedir.⁽⁷⁾ Çünkü kâinatta her şey ilimle tasarlanıp yapılıyor ve kusursuzca işliyor: “Allah’ın yaptığı her şey, kusursuzdur.”⁽⁸⁾ kâinatın özelinde ve merkezinde en değerli varlık olarak insan, adeta göz kamaştırıyor: “Biz insanı en güzel şekilde yaratık”⁽⁹⁾

Bediüzzaman, kâinatın özelinde ve merkezinde yer alan insan için, muhteşem bir yorum getiriyor: “Evet, akli bozulmayan bir şahıs, teemmülü neticesinde anlar ki, meselâ balarısını pek çok şeylere fihriste yapan ve kitabı kâinatın ekser mesâilini insanın mahiyetinde yazan ve incir nüvesinde incir ağacının programını derc eden ve insanın kalbini binlerce âlemlere örnek ve pencere yapan ve beşerin kuvve-i hafızasında tarih-i hayatını taallukatıyla beraber yazan, ancak ve ancak her şeyi yaratan Hâlık olabilir. Böyle bir tasarruf, yalnız ve yalnız Rabbü’l-Âlemîne mahsus bir hâtemdir”⁽¹⁰⁾ İnsan diğer varlıklarla birlikte toprak orijinlidir fakat Allah insanı, tesviye edip ruhandan üflendiğinde Esmâ-i İlahi talimiyle farklı bir statüye kavuşturuyor.

İnsanın bu yüksek mertebesini Bediüzzaman’dan dinleyelim: “İnsana bu kadar kıymet ve ehemmiyet verilmesi nereden ve neye binaendir? Ve Allah’ın yanında mevkii nedir ki onun için kıyameti koparıyor?” Ona cevaben Kur’an-ı Kerim, bu ayetin işaretiyle diyor ki: “İnsanın pek yüksek bir kıymeti olmasaydı, semavat ve arz onun istifadesine muti ve musahhar olmazdı. Ve keza, insan ehemmiyetsiz olsaydı, mahlukat onun için halk edilmezdi. Eğer insan ehemmiyetsiz ve kıymetsiz olsaydı, o vakit insan, mahlukat için halk olunacaktı. Ve keza, insanın Halıkı yanında mevkii pek büyük olduğu içindir ki, alem-i dünyayı kendisi için değil, beşer için, beşeri de ibadeti için halk etmiştir.”⁽¹¹⁾ Kur’an-ı Kerim bu gerçeği şu ayetle dile getiriyor: “Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için var etti.”⁽¹²⁾

Yüce Yaratıcının bu denli iltifatına mazhar olan insanın, yaratılışında akıllara durgunluk verecek mükemmellikte oluşunu, Kur’an’ın terminolojisi

İnsana bu kadar kıymet ve ehemmiyet verilmesi nereden ve neye binaendir?

“Ey insanlar! Sizi tek bir özden / cevherden (nefsi vâhîde) ve ondan da/o cevherden de eşini yaratan...”

ile ifade ettiğimizde, bir mucize karşısında bulunmaktayız. Bilim adamlarının deney ve gözlemlerine göre: “Organik varlıklar, çoğalmayan kimyevi bileşiklerdir. Çoğalma ise kendisini eşleyebilen biyolojik organizmalar ile mümkün olmaktadır. İşte açıklaması güç olan da çoğalmayan kimyevi bileşiklerden kendisine eş meydana getirecek çoğalabilen organizmalara geçiş hadisesidir. Hayatın meydana geliş sırrı, bu geçiş döneminde yatmaktadır. Bu eşleşme, DNA molekülünün protein yapısındaki enzimlerin yardımı ile olmaktadır. Bu enzimlerin sentezi de ancak DNA molekülüne yüklenen bilgiler sayesinde ve o bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Bu enzimler RNA molekülüdür. DNA ve RNA molekülleri her ikisi de birbirine bağımlı olduğundan, eşleşmenin meydana gelmesi için ikisinin de aynı anda mevcut olması gerekir”⁽¹³⁾

Bu bilgiler ışığında, gerçekten canlılığın ortaya çıkışı, ancak ve ancak özel bir yaratılışla mümkündür. Organik unsurlar alanından canlı varlıklar alanına geçişin, kendilerini çiftleyebilen, kendilerine eş üretebilen biyolojik organizmaların ortaya çıkması ile mümkün olduğu gerçeğini ortaya konmasından sonra, bu sefer de Kur’an-ı Kerim’in, canlıların çiftler halinde yaratıldığını beyan eden ayetleri daha anlamlı bir şekilde dikkatimizi çekmektedir. En genel bir ifade ile söylersek, Allah’ın her şeyi çiftler halinde yarattığını şu ayet idrakimize sunuyor: “O Allah ki, yerin bitirdiklerinden, kendilerinden ve daha bilmediklerinden ne varsa çiftler halinde yaratmıştır. O her türlü eksiklikten uzaktır.”⁽¹⁴⁾ Allah, bu eşleşme ve çiftler halinde yaratılışın bir ders, bir ibret olduğunu şöyle ifade ediyor: “Biz her şeyi çift çift yarattık. Belki bütün bunlar düşünüp ibret alırsınız”⁽¹⁵⁾ Yeryüzü sönmüş bir ateş halinde yani hayat ile tamamen zıt bir mahiyette iken ona can veren, bitkisel ve hayvani organizmalarla onu diri kılan ve orayı yaşanır hale getirenin kim olduğunu düşünmek bile yüce Allah’ın varlığını, birliğini ve eşsiz kudretini kavramak için yeterli delillerdir ve gözlerimizin önünde sergilenmektedir.

Allah insanı bir özden bir cevherden yarattığını söylüyor: “Ey insanlar! Sizi tek bir özden /cevherden (nefsi vâhîde) ve ondan da/o cevherden de eşini yaratan...”⁽¹⁶⁾ Kur’an hitabında: ‘Ey insanlar! Sizi’ derken genel bir seslenme; kadın, erkek ayrımı yapılmamaktadır. Çünkü ikisi de aynı özden yaratılmışlardır. Cinsiyet farklılığı eşitsizlik anlamına gelmez. Birbirlerini tamamlamak için farklı cinsiyet olmaları gerekliydi, yoksa insan nesli devam etmezdi. Çünkü ikisinin yaratıldığı öz /cevher kendini eşleyebilmesi için tasarlanmış ve hayatın başlaması öyle planlanmış. İnsan dahil her şey çift yaratılmış. İnsan biyolojik olarak tamamlanmaya muhtaçtır. Dünya hayatında kadın ve erkek de tek başlarına eksiktir ve yekdiğeriyle tamamlanmaya muhtaçtır ve kendisi gibi eşinin de yarım olduğunu, tamamlanmaya muhtaç olduğunu bilmek, kişiyi daha uyumlu yapacaktır. Bu hususta Bediüzzaman: “Bakire kadın bir sülüs. Bekâr erkek iki sülüs, çocuk bir sülüstür. İzdivaç; tasfiye, tehzîp eder. Evlenmeli! Bekârlık, bikârların kârıdır”⁽¹⁷⁾ demıştır.

Bediüzzaman, kadın ve erkeğin, birbirlerine fitraten muhtaç olduklarını şu cümlelerle ifade ediyor: “Saadetin esaslarından nikah ise: Evet, insanın en fazla ihtiyacını tatmin eden, kalbine mukabil bir kalbin mevcut bulunmasıdır ki, her iki taraf sevgilerini, aşklarını, şevklerini mübadele etsinler ve lezaizde birbirine ortak, gam ve kederli şeylerde de yekdiğerine muavin ve yardımcı olsunlar. Kalblerin en latifi, en şefiki, “kısm-ı sani” ile tabir edilen kadın kalbidir. Fakat kadın ile ruhi imtizacı (geçimi) ikmal eden, kalbi ünsiyet ve ülfeti itmam eden, suri ve zahiri olan arkadaşlığı samimileştiren, kadının iffetiyle, ahlak-ı seyyieden temiz ve pak bulunması ve çirkin arızalardan hali olmasıdır.”⁽¹⁸⁾ Mükemmel bir varlık olan insan, yarım olan erkek, yarım olan kadın, ancak bir araya geldiklerinde bütün olabilmektedirler. Bu hakikat çerçevesinde, çocuk sahibi olmaları, yuva kurmaları, çekirdek aileyi inşa etmeleri; fitratlarına uygun, bilinçli sorumluluk içinde, aile bağlarını güçlendirecek manevi değerlerle mümkün olacaktır.

2. İnsanın mahiyeti ve gayesi

Tarih boyunca yaratılışın mahiyeti ve gayesi itibarıyla farklı ilmi araştırmalar yapılmıştır. İnsan bu araştırmanın odak noktası olmuştur. Günümüzde de bu tartışma devam etmektedir. Bu çerçevede, yirminci yüzyılda bilimdeki büyük gelişmelere ve içinde bulunduğumuz zaman dilimine bilgi çağı denmesine rağmen insan büyük çapta bir muamma olmaya devam etmektedir. İnsanların geçmiş davranışlarını anlamak ve gelecek davranışlarını öğrenmenin yolu, insanı ve adeta büyük bir insan olan toplumu anlamaktan geçer. Bireylerin ve toplumların tepkileri öngörülerinde ciddi farklılık arz ediyor ve bizi şaşırtmaya devam ediyorsa, bu bizim insan topluluklarını tanımaktan hâlâ çok uzak olduğumuzu gösterir. Bu son iki asırda, biyolojik bilimler büyük gelişmelere sahne oldu. Bunun sonucu olarak artık insan bedenini çok daha iyi tanıyor ve rahatsızlıklarını çok daha iyi teşhis ve tedavi edebiliyor. Hatta laboratuarda bireylerin kendi genetik yapılarına uygun doku ve organların imal edilebileceği günler pek de uzak değildir. Ama kendini davranışlarıyla gösteren insan, ruhu için aynı parlak tabloyu çizememiştir. Çizmesi de mümkün görünmüyor. Yani insanın bedeni veya maddi yapısı ile ilgili bilimler hızla gelişip parlak bir gelecek tablosu çizerken, insanın ruhu veya manevi yapısı ile ilgili bilimler bu gelişmeleri geriden takip etmemektedir⁽¹⁹⁾ Bu tablo açıkça gösteriyor ki, insanın manevi yapısı ile ilgili mevcut bilgiler büyük çapta eksik, yetersiz kalmaktadır.

İnsanın beden olarak varlığı ancak bir noktadan ibarettir. Ama manası, yani ruhu itibarıyla ve akıl, hayal, kalp ve istidat gibi her şeyi kuşatan manevi uzuv ve hisleriyle öyle bir büyüklüğü vardır ki koca dünya hayalinde bir nokta gibi kalır. İnsanın manevi uzuvlarıyla aldığı lezzetler de elemeler de gelişmişliklerine bağlı olarak, bu büyüklükleriyle orantılıdır. İnsan ile hayvan arasındaki farkın büyüklüğü de madde değil manadır. Bediüzzaman, konuya ışık tutacak bir portre çiziyor: “İnsanın her ferdi birer nevi gibidir. Zira nur-u fikir onun âmâline öyle bir vüs’at vermiş ki, bütün dünyayı yutsa tok olmaz. Sair envân efratlarının mahiyeti, kıymeti, nazarı, kemali,

*İnsanların geçmiş
davranışlarını
anlamak
ve gelecek
davranışlarını
öğrenmenin yolu,
insanı ve adeta
büyük bir insan
olan toplumu
anlamaktan geçer.*

*İnsan nevinin
varlığının gerçek
sırrı, Allah'ın
(Vahidiyet)
isimlerinin
bütün evrende,
eşyada birden
birlik tecellisinin
görünmesidir.*

lezzeti, elemi ise, cüz'î ve şahsî ve mahdud ve mahsur ve ânîdir. Beşerin ise, ulvî, küllî, sermedîdir.”⁽²⁰⁾

Bediüzzaman, insan nevinin manen yükseliş konumuna şu izahı getiriyor: “Şimdi, hayatının saadet içindeki kemâli ise, senin hayatının aynasında temessül eden Şems-i Ezelînin envârını hissedip, sevmektir. Zîşuur olarak Ona şevk göstermektir, Onun muhabbetiyle kendinden geçmektir, kalbin göz bebeğinde aks-i nurunu yerleştirmektir. İşte bu sırdandır ki, seni âlâ-yı illiyyîne çıkararak bir hadîs-i kudsînin meâl-i şerifi olan, “Ben göklere ve yere sığmam. Hayrettir ki, mü'minlerin kalbine sığarım.”⁽²¹⁾ Demek insan nevinin varlığının gerçek sırrı, Allah'ın (Vahidiyet) isimlerinin bütün evrende, eşyada birden birlik tecellisinin görünmesidir.

Ancak yaşadığımız yüzyılda bu değerlerden sapmalar olmuştur. Müslüman kadınlar, kendi öz değerleriyle var olmak yerine, Avrupa'nın kadına biçtiği yaşam modelini seçmiş yani bir başkası olmaya yönelmiştir. Fıtrata ters olan bu yaşam tarzı, ruhi ve manevi sarsıntılara neden olmuştur. Kadın sorumluluk almaktan kaçmış, aile bağlarında kopuşlar yaşanmıştır. İnsanın kendi varlığıyla ilgili sorgulamaları iç çatışmalara neden olmuştur. Popüler kültürün yol açtığı bu durum, İnsanlığın iç huzurunu kaçırmış, varlığını anlamlı kılacak manevi değerlerden uzaklaştırmış, dünyevileşme kısılcından kurtulamamıştır. Kendi öz varlığına, mahiyetini anlamaya ve vicdanına yönelememiş, daha doğrusu fıtratına uygun yaşama biçimini engellemiştir. Bu hassasiyeti tesbit eden Bediüzzaman'ın engin şefkati dile gelmiş: ‘Ey bu vatan gençleri! Frenkleri taklide çalışmayınız.’⁽²²⁾ diyerek gerekli ikazları yapmıştır.

3. İnsan kâinat ilişkisi

İnsan madde olarak evrenin bağrından yaratılmıştır. Fakat ruh (can özü) bilinç ve mana yönüyle fizik ötesi mana aleminde emr-i İlahi tarafından formatlanmıştır. Ve mana âlemiyle çok yakından bağlılığı olan, yapısıyla mükemmel bir varlıktır. Maddi olarak, Kâinata ne varsa insanda da mevcuttur; atomdan hücrelere, dokulardan organlara, bakteri, toprak ve elementlere, oksijen ve hidrojene, denizlerden ta yıldızlara kadar ilişkilidir. Adeta kâinatın küçük bir fihristesidir. Kâinatı gözlemlediğimizde, mükemmel bir kitaptır. İlim ve hikmetle tasarlanmış, muhteşem bir eserdir. Bu kitabın en mükemmel okuyucusu da insandır.⁽²³⁾ Kâinatın sırlarını, varlıkların yaratılış gayesini, anlayabilecek, özellik ve nitelikte olan insanın yaşadığı dünyayı tanıma, keşfetme arzusu, fıtratına derc edilmiştir. Kısacası, kâinat her şeyiyle insana göre ayarlanmış, ona hitap eden, onun ihtiyaçlarına cevap verecek mahiyettedir.

İnsan tüm bunları idrak etme kabiliyetine sahiptir. Çünkü fıtratı bunun üzerine inşa edilmiştir. Bu nedenle insan, bütün kâinatın kalbi hükmündedir. Bediüzzaman bu gerçeği, harika bir tespitle şöyle ifade eder: “Beşer, şecere-i hilkatin en son cüz'ü olan meyvesidir. Mâlûmdur ki, bir şeyin se-meresi, en uzak, en cemiyetli, en nâzik, en ehemmiyetli cüz'üdür. İşte bunun

için, semere-i âlem olan insan, en câmi', en bedî, en âciz, en zayıf ve en latîf bir mu'cize-i kudret olduğundan, beşiği ve meskeni olan zemin, âsumâna nisbeten, maddeten küçüklüğüyle ve hakaretiyle beraber, mânen ve san'aten bütün kâinatın kalbi, merkezi, bütün mu'cizât-ı san'atın meşheri, sergisi ve bütün tecelliyât-ı esmâsının mazharı, nokta-i mihrâkiyesi ve nihayetsiz faaliyet-i Rabbâniyenin mahşeri ve makesi ve hadsiz hallâkiyet-i İlâhiyenin, hususan nebâtât ve hayvanâtın kesretli envâ-ı sağıresinde cevâdâne icadın medâr ve çarşısı ve pek geniş âhiret âlemlerindeki masnuâtın küçük mikyasta numunegâhı ve mensucât-ı ebediyenin süratle işleyen tezgâhı ve menâzır-ı sermediyenin süratle değışen taklidgâhı ve besâtîn-i dâimenin tohumcuklarına süratle sünbüllenen dar ve muvakkat mezraası ve terbiyegâhı olmuştur.⁽²⁴⁾

Madem insan, kâinatın kalbi hükmündedir. Bütün varlıklar adına, Rabbinin büyüklüğünü, tek ve şeriksiz olduğunu, ubudiyetiyle ilan etmelidir. İnsanın asıl vazifesi: "Lisân-ı hal ve kâliyle Hâlîkının dergâh-ı Rubûbiyetine ubûdiyetini ilân etmektir. Zevî'l-hayat olanların tezâhürât-ı hayatiye denilen, Hâlîklarına tahiyâtları ve rumuzât-ı hayatiye denilen, Sâni'lerine tesbihâtları ve semerât ve gâiyât-ı hayatiye denilen, Vâhibü'l-Hayata arz-ı ubûdiyetlerini bilerek müşâhede etmek, tefekkür ile görüp, şehâdetle göstermektir."⁽²⁵⁾ İnsanın bu manada tefekkür bilinci ve sorumluluğu, onu yüksek mertebelere taşıdığı gibi, mensup olduğu aileyi de manen inşa etmeli ve eşiyle de birlikte bu sorumluluğu paylaşabilmelidir.

4. Sevgi ve şefkat

"Kendileriyle huzur bulasınız diye sizin kendi türünüzden eşler yaratması ve aranızda sevgi ve merhamet (şefkat) var etmesi de Onun varlığının delillerindendir."⁽²⁶⁾ Rahmeti sonsuz, merhameti sınırsız olan yüce Yaratıcı, bu Ayet ile kâinatın gözbebeği konumunda bulunan insanı ne kadar sevdiğini, eşiyle birlikte huzur bulması için, onun ihtiyaçlarına çok önem verdiğini, kendi varlığını delil göstererek kesin bir ifadeyle vurgulamaktadır. Bu bağlamda, kâinatta sevgi ve sevginin muhtelif çeşit ve derecelerinin varlığı konusunda kim şüphe edebilir? Kâinatın varlığının bir sebebi de şefkat olarak görünmektedir: "Muhabbet, şu kâinatın bir sebep-i vücududur. Hem şu kâinatın râbitasıdır."⁽²⁷⁾

Sevgilerin de en âlisi ve en yücresi, her türlü maddi ve manevi menfaat duygularından arınmış olan şefkattir. Kâinatta yaygın bir anne şefkatinin varlığı gözlemlerle sabittir ve "tabiat ana" tabiri bu gerçeğin bir ifadesidir. Vahşi hayvanlarda bile bu şefkati görmek mümkündür: "Hatta ağacın başındaki yuvada kanatsız, zayıf kuşçuklara annelerini emirber nefer gibi gezdirir, rızıklarını getirir. Ve aç bir aslanı yavrusuna musahhar eder, elde ettiği bir eti yemeyip yavrusuna yedirir."⁽²⁸⁾ ifadesi şefkatin hayvanlar alemindeki örneklerinden bahseder. Şefkat hissinin gıdası şefkat etme ve şefkat görme yani, şartsız ve karşılıksız sevme ve sevilmedir. O yüzden, maddi menfaat ve maddi hazlara dayalı materyalist felsefede, şefkat diye bir şey yoktur ve olamaz. Neticede, en ulvi bir his olan şefkat, en süfli bir his olan maddi

Bütün varlıklar adına, Rabbinin büyüklüğünü, tek ve şeriksiz olduğunu, ubudiyetiyle ilan etmelidir.

İnsanın temel yapı taşı olan hücrede "şefkat" diye maddi bir unsur yoktur ve dolayısıyla varlığı tecrübelerle sabit olan şefkat madde değil manadır.

cazibe yani, şehvet ile karıştırılmıştır ve bu derin yanılgı bilim diye takdim edilmiştir. Şefkat en parlak tarzda annelerde tecelli eder. Çünkü kadının fitratına bu asil duygu derc edilmiştir.

Kadın için tasarlanan hayat felsefesi, fitratında var olan şefkat duyğusundan beslenmeli, yani anne ve çocuk sahibi olması desteklenmeli ki, fitratında var olan şefkat inkişaf etsin. Yavrusunda bu asil duygu karşılık bulsun. Yoksa bu duygu zamanla dumura uğrar. Kısırlaştırılmış veya çocuk yapmamaya özendirilmiş, aileden kopartılmış bir kadında, bu his zamanla körleşir. Annelerde tecelli eden şefkat fitrata uygun beslendiği takdirde, onları adeta cisimlenmiş şefkate çevirir. Ancak insanın temel yapı taşı olan hücrede "şefkat" diye maddi bir unsur yoktur ve dolayısıyla varlığı tecrübelerle sabit olan şefkat madde değil manadır. O halde kâinatta zaman ve mekân üstü yaygın bir şefkat katmanı vardır. En şefkatli varlıklar bu katmandan gelen şefkat ışınlarını bir elmas gibi en yoğun tarzda alıp yansıtabilenlerdir.⁽²⁹⁾

Bediüzzaman'a göre varlığı apaçık görülen bu şefkat âlemi Rahim isminin bir cilvesidir: "Kâinatta hadsiz rahmetin mevcudiyeti ve hakikatı, aynen güneşin ziyası gibi görünür. Ve ziyanın güneşe kat'î şهادeti misüllü, bu geniş rahmet dahi perde arkasında bir Rahman-ı Rahim'e şهادet eder."⁽³⁰⁾ Yine "Bütün validelerin şefkatleri, ancak bir lem'a-i tecelli-i rahmettir."⁽³¹⁾ Hz. Peygamber ise; imanı sevgi kavramı ile bağlamıştır: "Birbirinizi sevmekçe iman etmiş olmazsınız" ifadesiyle birbirini seven insanların oluşturduğu mutlu bir aile ve mutlu bir toplum hedeflemiştir. Çünkü sevgi, pozitif bir enerjidir. Aile bağlarını güçlendiren önemli bir duygudur.

5. Kur'an'da Kadın-Erkek Eşitliği

İslâm'dan önce, insanlık tarihine baktığımızda, kadın hor görülmüş, bütün hak ve hürriyetleri kısıtlanmış ve istismara açık bir meta haline getirilmiştir. İnsan onurundan uzak, esir pazarlarında bir mal gibi alınıp satılmıştır. Kadını, kötülükleri süsleyen şeytanın oyuncuğu ve ipi olarak gören, insanın ilk günahının Havva'nın davranışı olduğunu düşünen anlayışın yaygın olduğu bir dünyada kadın çok örselenmiştir. İşte tam bu ortamda inen ilahi vahiy, kadını aşağılayan bütün bu tasavvurlardan kurtarıp özgürleştiren, kendisinin gerçek kişiliğini ortaya çıkaran, ona onurlu, güvenli ve yüksek standartlı bir yaşam imkânı sunan yepyeni bir duruş sergilemiştir. İslâm'ın bu tavrı ve bu bakış açısı içerisinde kadının, insani, toplumsal ve bireysel anlamda ve fiziksel ve manevi yapı içerisinde çok temel bir rolü söz konusudur, dolayısıyla kadın bu yepyeni en temel unsurlardan birisidir. Kadının elde ettiği bu kazanımlar Kur'an'la olmuştur. Çünkü Kur'an, erkek dişi arasında insan olma yönünden bir ayrımı reddeder.

Yaratılıştaki eşitlik için; Kur'an bütün insanlara hitaben: "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten (cevher-özden) ve eşini de ondan (aynı özden) var eden Rabbinize karşı gelmekten sakının..."⁽³²⁾ der. Ayette kadın erkek herkesin eşit ve aynı orijinden: nefis-i vahideden olduğunu belirtiyor. Demek oluyor ki, Kur'an kadın ve erkeğin aynı özden iki farklı cins olduklarını dile

getirir. Buna göre, yaşadıkları toplumlarda, sorumlulukların da farklı olması tabiidir. Kadının erkeğe göre farklı statüye sahip olması bir gerilik değildir. Amaç mensup oldukları toplumu ve huzurlu aile yapısını imar ve inşa etmektir. Çünkü Kur'an, kadınla erkeği yaratılıştaki ve sorumlulukta eşit görür. Her şeyden önce kadın ve erkeği öncelikle insan olarak kabul eder. Buna göre Kur'an gerek yaratılış gerekse hak ve sorumluluklar yönünden erkeklerle eşit konumda olan bir kadın portresi çizmektedir. Kadın Allah'ın kulu olması bakımından erkekle eşit seviyededir; dinî hak ve sorumlulukları da (kadının özel halleri dışında) aynı düzeydedir: "Allah, onların dualarını kabul etti ki: "Sizden erkek olsun kadın olsun hiçbir çalışanın yaptığınızı zayi etmeyeceğim. Kadın erkek arasında bir fark yoktur. Zira birbirinizdensiniz."⁽³³⁾ bir başka ayette ise, "Mümin erkeklerle mümin kadınlar da, birbirlerinin velileridir. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar"⁽³⁴⁾ denmiştir.

Hz. Peygamber'in kadınlara yönelik sözleri ve uygulamaları Kur'an'ın çizdiği bu çerçeveye uygundur. Onun şahsında kadınlar her zaman meseleleriyle ilgilenen, eşleriyle olan anlaşmazlıklarında ara buluculuk yapan, haklarını koruyan, erkeklere eşlerine iyi davranmalarını öğütleyen ve kendi yaşayışıyla da buna örnek olan bir dost ve hâmi bulmuşlardır. Bu hakikatler bağlamında görüldüğü gibi, kadın erkek arasında ayırım yapılmaksızın Allah'a samimiyetle dua eden herkesin duasının kabul edileceği ve iyi amel işleyen herkese amelinin karşılığının verileceği belirtilirken "birbirinizden meydana gelmişsinizdir" (hammadeniz aynı özdendir) anlamında bir ara cümleye yer verilmesi, kadınla erkeğin birbirinin tamamlayıcısı ve bir bütünün parçaları olduklarını, biri olmayınca diğerinin de olamayacağı ifade etmektedir. İki cinsten her birinin diğerinde olmayan özellikleri vardır. Ancak bunlar üstünlük sebepleri değil birbirini tamamlayıcı özelliklerdir. Allah katında üstün olan O'nun emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluklarının bilincinde olanlardır.

6. Ailenin İmar ve İnşası

Kur'an bütün insanlığa huzurun adresinin aile olduğunu gösteriyor. Çünkü Allah kâinatta kurduğu sistemin merkezine insanı oturtmuştur. Muazzam çalışan bu sistemin işleyişini insanın algısına sunarken, toplumun merkezinde aile gibi önemli bir birlikteliğin ihya ve inşası için insana önemli sorumluluk tevdi etmiştir. Ailenin imar ve inşası kadın ve erkeğin bir araya gelmesiyle yani evlilikle mümkündür. Bediüzzaman'ın deyişiyle: "Evet, bir şeye dalarak tefekkür eden adam velev zihnen olsun, ister ki birisi gelsin, kendisiyle o hayreti paylaşsın. Kalplerin en latifi, en en şefiki; "kısm-ı sani" ile tabir edilen kadın kalbidir. Fakat kadın ile ruhi imtizacı (geçimi) ikmal eden, kalbi ünsiyet ve ülfeti itmam eden, suri ve zahiri olan arkadaşlığı samimileştiren; kadının iffetiyle, ahlak-ı seyyieden temiz ve pak bulunması ve çirkin arızalardan hali olmasıdır" diyerek, Sünnet ve Kur'an'a dayalı bir ölçü vermektedir. Demek evlilik; iyi bir planlamayla, fitri kanunlara uyumlu ve sağlam temeller üzerine inşa edilmiş bir yapı olarak, sorumluluk temelinde ahenk içinde devam edebilir.

*Kur'an ve bilimin
de ifadesiyle
insan, türüne
bahşedilen ilahi
değer, akıl,
hürriyet, irade ve
bilinçle donatılmış
ve şerefendirilmiş
olan değerli bir
varlıktır.*

Kur'an ve bilimin de ifadesiyle insan, türüne bahşedilen ilahi değer, akıl, hürriyet, irade ve bilinçle donatılmış ve şerefendirilmiş olan değerli bir varlıktır. İnsanın bu özel mükemmelliği onun en üst düzeye ulaşması için amaçlanmıştır. İnsanın yeryüzünde var oluşunun amacı, kendi benliğini ve içerisinde yaşadığı tabiatı bu sayede keşfedip anlayacak ve her ikisini de ilahi proje (Kur'an ve Sünnet rehberliği) çerçevesinde geliştirmeye çalışmaktır. Ayrıca adalet ve hürriyet esaslarına dayalı bir aile kurumu ve erdemli toplum inşa edip, her türlü baskıdan uzak, ailenin ve erdemli bir toplumun örselenmesine ve tahribatına vesile olan muzır manilerin mümkünse ıslahına çalışmak, değilse def'i için mücadele etmektir. Bu mücadelenin önceliği aileyi ve ailenin en önemli bir üyesi olan kadını koruma çerçevesinde olmalıdır. Çünkü kadın aile içindir. Risale-i Nur'da "şefkat kahramanı" olarak nitelenen, "hürmet, muhabbet ve sabır" kavramlarıyla özdeşleştirilen ve nazik-nazenin fitratıyla ön plana çıkarılan kadın, çağlar boyunca birbirinden çok farklı anlayış ve uygulamaların odağı olmuştur.⁽³⁵⁾

İşte insan, bu değerleri bireysel ve toplumsal alanda ne derece somutlaştırabilir ve bu mücadele ne derece başarılı olabilirse insani mükemmelliğe o kadar yakınlaşmış olacak ve başından beri hazırlanmış olan ebedi nimetlerle dolu Cennet hayatına hazır olacaktır. Hatta Cennet'te yaşayacağı o huzuru ve nimet dolu benzersiz hayatı, dünyada kuracağı aile ve o ailenin müsbet iman hizmeti sayesinde hissedebilecektir. Bu Cennet misal aileyi inşa edebilecek bütün istidatlar, kabiliyetler, nitelikler insanın fitratına derc edilmiştir. Ancak insanın bir başka yönü ise serbest bırakılan iradesidir. Allah, yapmasını emrettiği işlerin sorumluluğunu yerine getirip getirmemeyi insanın kendi isteğine bırakmıştır. Bu anlamda insan imtihana tabi tutulan bir varlık olduğunu da unutmamalıdır. Bu çerçevede; insan bilinçli, etkin bir eğitimle birlikte manevi destek almalıdır. Şahsi gelişimi ve aile bağlarının güçlenmesi için bu destek şarttır. Bu hususta genel kabul görmüş bazı değerleri özet olarak sıralayabiliriz;

1. İbadet ve dinî sorumluluğu yerine getirmek,
2. Eşler arasında emniyet ve güven tesis etmek,
3. Karşılıklı saygı ve sevgiyi tutku haline getirmek,
4. Aile bireyleriyle istişare edebilme kültürünü yerleştirmek,
5. Aileyi güçlü tutmak için, ortak sorumluluk bilinci alabilen bireyler yetiştirmek,
6. Egoardan kurtulmak, "ben" yerine "biz" diyebilme erdemine ulaşabilmek,
7. Eşlerin evlilikte ruhen uyumlu olma ritmini yakalayabilmelerinin sırrının, birbiriyle arkadaş olmayı becerebilmekten geçtiğini idrak etmek,
8. Eşlerin birbirine asla yalan söylememesi,
9. Ailede bir huzursuzluk varsa bunun nedenine inilmeli. Aynı cinsten çözüm üretmeli. Bir örnek vermek gerekirse, huzursuzluğun sebebi maddi ise denk bütçe yapmak,

10. Sahip olduklarıyla yetinmek,

11. Şükür etmek, çünkü şükür aile saadetini ziyadeleştirir, kalbî, ruhi huzuru temin eder: Şükür Rabbimizin bizden istediği en mühim iştir, şu alemin yaratılış maksatlarından en önemlisidir, üstelik Kur'an'da pek çok ayette şükretmemiz en önemli bir vazife olarak emredilmiştir. (Şükür nimeti ziyadeleştirir, şükürsüzlük ise bereketsizliğe sebeptir. İktisat sebab-i bereket, kanaat en büyük servettir.) Ne yazık ki günümüzde insanlık şükürün hakiki mahiyetini anlamaktan uzaklaşmış, bu önemli vazifeyi yapmayı ihmal etmekte ve şükürün insan hayatına sunacağı kalbi, ruhi huzur ve mutluluktan kendisini mahrum etmektedir.⁽³⁶⁾

Bu değerler üzerinden aileye baktığımızda elbette aileyi oluşturan bireylerin en önemli üyesi kuşkusuz kadındır. Kadının ailede üstlendiği rol, fitratında var olan özelliklerin bu yapıya uygun niteliklerinin olmasıdır. Öncelikle ailede eğitimin esas kaynağı, annedir. Çünkü o ilk mürebbiye, ilk öğretmendir. Bir insanın ömür boyu taşıyacağı şahsiyet ve karakter, 0-6 yaş döneminde, annesinin vereceği eğitimle oluşmaktadır. Bu hususta Bediüzzaman kendi yaşantısından örnek verir: “Ben, bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım halde kasem ediyorum ki, en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi merhum validemden aldığım telkinat ve manevi dersimdir ki, o dersler fitratımda, adeta, maddi vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini aynen görüyorum. Demek bir yaşındaki fitratıma ve ruhuma merhem, validemin ders ve telkinatını şimdi bu seksen yaşındaki gördüğüm büyük hakikatler içinde birer çekirdek-i esasiye müşahede ediyorum.”⁽³⁷⁾

Kadının bu fitri özelliğini dikkate almadan, ona farklı roller yüklenmesi neticesinde, aileyi bir arada tutan kadın-annenin, üstlendiği bu görevi yerine getirememesi zafiyeti ortaya çıkar. Bu zafiyet ile ailede bireyler arasında yaşanan uyumsuzluk kaçınılmaz olur. Bozulmuş ve parçalanmış olan ailenin saadeti biter ve aile fertleri mutsuz olur. Mutluluğu dışarıda ararlar. Çünkü aile içinde çok önemli bir fonksiyon icra eden kadın-anne, düzelmeye de bozulmanın da başladığı noktadadır. Kadının maddi ve manevi gidişi, arkada pek çok boşluklar ve yetimler bırakır.⁽³⁸⁾

Günümüzde slogandan öteye gitmeyen “kadını korumak” tek başına yeterli olmaz. Önemli olan aileyi korumak ve manevi değerleri toplumda hâkim kılmaktır. Bu da ancak aileyi oluşturan, kadın-erkeğin mana derinliğini kazanması, uyumu ve birbirinde fani olmasıyla mümkün olmaktadır. Evlilik su gibidir. Su bilindiği üzere iki elementin bir araya gelmesiyle oluşur. Aslında bu iki element havada dolaşırken serbest ve özgürdür. Özgür iki element kendi yapılarından fedakârlık yaparak bir araya gelir ve su gibi bir yaşam kaynağına dönüşürler.⁽³⁹⁾

Sonuç

Bir zamanlar Türkiye’de hâkim olan siyasi güç, Fransız devrimlerini taklit ettiği süreçte, İslâm dinini kalkınmaya engel gördüklerinden, dine

Aileyi oluşturan bireylerin en önemli üyesi kuşkusuz kadındır. Kadının ailede üstlendiği rol, fitratında var olan özelliklerin bu yapıya uygun niteliklerinin olmasıdır.

Kadın aile içindir bilinciyle, mukaddes bildiği yuvayı kurmak ve yuvayı korumak ve ailesini geçindirmek için gece gündüz çalıştı.

karşı başlattıkları tahribatla, neredeyse din ve ahlaka dair her şeyi yok etmeye yöneldiler. Medeniyet adı altında yapılan bu girişim, aile ilişkilerinde ciddi anlamda sarsıntılar getirdi. Direkt olarak toplumun mabetlerini, örf ve adetlerini, yaşam tarzını, dış görünümünü, dilini, alfabetini, dinlediği müziği değiştirmeye yönelik, tepeden inme müdahalelerle dinin devre dışı bırakılmasına çalışıldı. Ülkemizin sahip olduğu tarihî miras ve değerlerimiz yok sayılarak dümen tamamen Batı'nın sefih medeniyetine doğru çevrildi. Bu sefih medeniyet kadınlarımıza kurulmuş en büyük bir tuzaktı. Muhafazakâr kadınlar üzerinde elbette etkileri de oldu.

Anadolu kadını bütün bu olumsuzluğa rağmen toparlanmayı bildi. Kadın aile içindir bilinciyle, mukaddes bildiği yuvayı kurmak ve yuvayı korumak ve ailesini geçindirmek için gece gündüz çalıştı. Çocuklarını yepyeni bir nesil olarak yetiştirmek amacıyla kendisini parladı, onların huzuru ve mutluluğu için sıkıntılara katlandı. Onlara daha iyi bir hayat hazırlamak uğruna didindi durdu. Bu arada çevresinde yaşanan sosyal konulara da ilgisiz kalmadı, bilgisini ve kültürünü artırmaya çalıştı, Rabbî'nin çağrısına kulak tıkamadı, dini ve ülkesi için her düzeyde mücadele etmekte geri durmadı. Doğuştan hakkı ve dinin emri olan, giyim tarzına yapılan müdahale krizini, sabırla aşmayı başardı.

Kadınlarımızın bire bir yaşadıkları bu hakikatleri görmezden gelemeyiz. Onlar için daha geniş alanlar açmalıyız. Onları toplumsal hayatın dışına itmenin İslâm adına herhangi bir haklı gerekçesi olamaz. Böyle bir tutum, kadına yönelik olmaktan önce bizzat İslâm'a ve Müslüman topluma yönelik büyük bir haksızlıktır. Çünkü kadının kamusal hayata katılımı, dünya meseleleri hakkındaki bilinç düzeyi ve sorunlarla baş etme kapasitesi arttıkça İslâm toplumunun da gücü artacaktır.

Bunu sağlamanın tek yolu ise kadınların kendilerine olan güvenlerini kazanmalarına, İslâm ve dünya hakkındaki bilgi ve birikimlerini artırıp toplumsal konularda aktif rol almalarına yardımcı olmak, özellikle eğitim alanında, topluma ve insanlığa hayırlı hizmetler sunmaya hazır ve donanımlı nesiller yetiştirmek üzere etkin bir katılım sergileyebilecekleri alanlar açmaktır. Öyleyse benimsememiz gereken tutum, İslâm'ın yüce ahlaki değerleri çerçevesinde kadınları erkeklerle tam anlamda eşit koşullarda ve eşit haklara sahip olarak desteklemek olmalıdır. Zira İslâm'a göre insanlar arasında üstünlük ölçüsü cinsiyet veya ırk değil; yeterlilik, ahlak ve çalışkanlıktır.

Kaynakça

1. Ömer Faruk Harman, İslâm Ansiklopedisi, 2013, Cild, 24, s. 94.
2. Prof. Ali Erbaş, Sorumluluk Bilinci, DİB, Yayınları, İst. 2020, s.8.
3. Kur'an Meali, Yeni Asya Neşriyat, İst. 2018, 33/72.
4. Said Nursi, Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İst. 2017, s.605.
5. Kur'an Meali, Yeni Asya Neşriyat, İst. 2018, 75/36.

-
- ... 38. Yasemin-SebattinYaşar, Mutlu Aile Modeli, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 2011, s.91.
39. Prof. Nevzat Tarhan, web sitesi.